

Batı Toroslarda Kültürel Bir Miras

Düğmeli Evler

Kamile MANAV

Çanakkale Onsekiz Mart
Üniversitesi
Coğrafya Bölümü
Yüksek Lisans Öğrencisi

Kültürel özellikler ve coğrafi koşulların etkisinin mekana yansması çeşitli şekillerde hayat bulmaktadır. Kırsal çevrelerdeki geleneksel mesken türleri ve mimarileri, genellikle bu ilişkiyi en somut haliyle yansıtmayı başarmıştır. Özgün örneklerine Torosların batı kesiminde rastlanan “düğmeli evler”, Antalya ilinin “Dağlık Akseki Çevresi”nde (Erol, 1993) dağılışı göstermektedir. Antalya’nın rakımı en yüksek ilçeleri olan Akseki ve İbradı ilçeleri ile bu ilçelere bağlı mahallelerde en özgün formlarına rastlanan “düğmeli evler”, Manavgat ile Gündoğmuş ilçelerinin Akseki ve İbradı’ya sınır olan yerleşimlerinde benzer formlarda gözlenmektedir.

Anadolu’nun kıyıları, Asya ve Avrupa ile bağlantılı olduğu yerler dış etkilere sürekli açık olduğundan bu bölgelerde çok farklı uygarlıklar gelişmiştir. İç kesimlerdeki en büyük hareketlilik ise, Orta Asya’dan toplu bir şekilde göç eden Türklerin Ana-

dolu’yu yurt edinmesiyle gerçekleşmiştir. Tüm bu etkileşimlerin gerçekleştiği bölgelerde gelişen sentez kültürler karakteristik meskenler üretmişlerdir. Akseki-İbradı Havzası da tarihi yolların güzergahlarına bağlı olarak kıyı ve iç kesimlerin kesiştiği, kültürel bakımdan kaynaşma noktasında olmasından dolayı antik çağlardan bugüne Anadolu’ya yerleşmiş çeşitli medeniyet kültür ve kavimlerin etkisi altında kalmıştır (Şekil 1).

Bu çevreyi geçmişte, iç kesimlerdeki medeniyetlerin kıyı medeniyetlerini temsil eden Klikya, Pamfilya, Psidy ve İkonja ile yoğun temas hattı olarak düşünebiliriz. Bu kesişme, temas ve etkileşim süreçlerinin etkisi havzada kültürel zenginliği biriktirmiş ve bu zenginlik meskenlerde karakter kazanarak günümüze değin ulaşabilmiştir. Bu iki ilçede coğrafi çevre koşullarının etkisi ile oluşan yerel kültür, geleneksel mimari yoluyla kendini yan-

Şekil 1. Anadolu'nun tarihi yolları haritası.

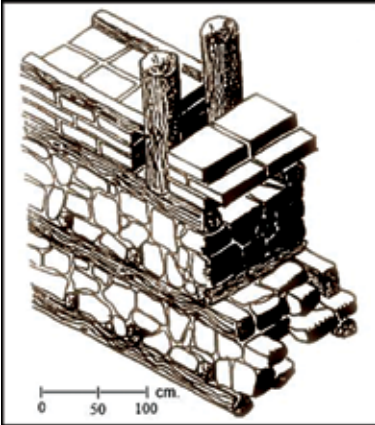

Kaynak: Manav (2018).

sıtmıştır. Geçmişi hemen hemen bölgenin tarihiyle örtüşen “düğmeli evler”in duvar tekniğine Anadolu’da yaşamış medeniyetlerin meskenlerinde de rastlanması (Şekil 2), bu kültürel etkileşim ve yer değiştirmelerin bir göstergesidir.

Akseki-İbradi çevresi, bir kültürel geçiş ve kültürel kesişim alanı olmanın yanı sıra iklimatik özellikler bakımın-

Şekil 2. Beycesultan (Denizli) Tabaka V. sarayında “düğmeli evler”in duvar yapısına benzer hatıllı duvar yapısı (Kalkolitik Çağ M.Ö. 5000-3000 yılları).

Hatılların amacı taşları tutmak olup, taş ve hatılları bağlamak için çamur kullanılmıştır (Naumann, 2007: 87-92). Burada duvar içinde ahşap malzeme hem yatay hem de dikey kullanılırken, ‘düğmeli evler’ de yatay kullanım söz konusudur (Manav,2018).

dan da bir geçiş yöresidir. Bu çevrenin Akdeniz’in ılıman ve iç kesimlerin soğuk Karasal iklimleri arasında geçiş alanı olması da bu özgün mimari tekniğin keşfine yardımcı olmuştur. “Düğmeli evler”in dağılışı gösterdiği yerleşmeler, Akdeniz Bölgesinde diğer yerleşmelere göre daha yüksekte bulunmaktadır. Yükseltinin etkisiyle serin ve nemli havanın “düğmeli evler”in inşaatında kullanılan ağaçların kullanım ömrü üzerinde olumlu etkisi de olmuştur. İlk örneklerinin hangi tarihe kadar uzandığı kesin olarak bilinmese de, günümüze ulaşan en eski örneklerin yapım tarihleri günümüzden 100-350 yıl öncesindeki dönem aralığında dağılışı göstermektedir. En eski örneklerin temsilcisi durumundaki meskenler hala yaygın olarak kullanılmaktadır. Esasen “düğmeli evler”in uzun süre ayakta kalması ve iyi durumdaki özgün örneklerin günümüze ulaşabilmesi, yine yörenin coğrafi koşullarıyla bağlantılı özellikler göstermektedir.

Topografik koşulların sınırlandırıcı etkileri “düğmeli evler”de malzeme kullanımını, yer seçimini ve konumlanmasını, evlerin büyüklüğünü, bahçeli ya da bahçesiz olmaları gibi birçok şekilde kendini göstermektedir. Bu nedenle “düğmeli evler”in yer

seçiminde çevre koşullarına bağlılık dikkat çekicidir. Arazi koşulları aynı zamanda evlerin formlarını ve fonksiyonel ünitelerini de belirgin olarak etkilemiştir. “Düğmeli evler”in yer seçimi ve konumlanmalarında etkili olan topoğrafik yapının engebeli olması nedeniyle evler, verimli toprakları kaybetmemek için kayalıklar üzerine, birbirine yakın ve varsa küçük bahçeli, bahçeli olanlarının da duvarları alçak olarak inşa edilmişlerdir. Ancak, her ne kadar meskenler birbirlerine yakın bir şekilde inşa edilmiş olsalar da eğimli arazinin sağladığı kolaylıklardan yararlanarak birbirlerinin güneşini, rüzgarını ve manzarasını kesmeyecek şekilde araziye yerleştirilmişlerdir. Topoğrafyanın sınırlandırıcı etkisi malzemelerin mekânsal dağılımını da engellemiş, bu nedenle var olan en yakın malzemeyle yetinilme yoluna gidilmiştir. Neticede arazi koşulları, Akseki ve İbradi çevresinin kendi içinde topoğrafik bir bütünlük oluşturmaya da fırsat tanımıştır. Tüm bu koşullara bağlı olarak gelişen mesken mimarisi, aynı zamanda “geleneksel halk mimarisi kültürü bölgesi”nin doğal olarak sınırlarını da belirlemiştir.

DÜGMELİ EVLERİN YAPISAL VE İŞLEVSEL ÖZELLİKLERİ

“Düğmeli Evler” inşa tekniği ve kullanılan malzemeler bakımından karakteristik özelliklere sahiptir. Örneğin bu evlerin inşasında hiçbir bağlayıcı malzeme kullanılmamaktadır. Taş malzeme ve Türkiye’de dağılışı alanı sınırlı olan Toros sediri (*Cedrus Libani*) (Türkiye’de Antalya-Kahramanmaraş hattında yetişen işlenmesi kolay, suya dayanıklı bir ağaç türü) ve katran ardıcı (*Juniperus Oxycedrus*)’nın beraberliği içinde inşa edilmektedirler. Andız ağacı (*Juniperus drupacea*), dut (*Moraceae*), karaçam (*Pinus nigra*) ve Toros göknar’ı (*Abies cilicica Carr.*) (*Pinaceae*) nadirde olsa kullanılan diğer ağaç türleri olarak dikkati çekmektedir. Yatay

gideri hatlı olan ve sedir ile yapılan evlerin “düğme” olarak adlandırılan kısmı andız ya da katran ağaçlarından inşa edilmektedir. Bu fonksiyonel birim peştivan / piştuvan olarak adlandırılmaktadır. Hatıllar; duvarların dengede kalması, duvarın yükünün azaltılması ve en önemlisi depremler esnasında gerekli esnemeyi sağlayarak yıkılma tehlikesini azaltma görevi üstlenmiştir (Şekil 3).

Bu yapı sisteminde ahşap malzemelerin dayanıklı, esnek ve estetik amaçlar için uygun olması, ahşap işçiliğinin en güzel örneklerine ulaşılmasını da mümkün kılmıştır. Ayrıca, kullanılan ahşap malzemelerin esnekliğine ilaveten, duvar örgüsünde bağlayıcı malzeme kullanılmamasından dolayı kazanılan esnekliğin sayesinde, depreme dayanıklılığın yanı sıra uzun süreli kullanım da söz konusu olmuştur (Şekil 4). Bu sonuca bağlı olarak havzada 300 yılı aşan kullanım ömürlü meskenlere rastlanmaktadır. Ancak bu evlerde ağaç malzemenin yoğun kullanımı, geçmişte büyük yangınlara neden olarak, birçok mahallede özgün örneklerin günümüze ulaşmasını kısıtlamıştır. Havza’da bilinen geniş çaplı yangınlara Akseki merkez ile Büyükkalan, Cevizli, Geriş mahalleleri yangınları ve İbradı merkez ile Ormana Mahallesi yangınları örnek verilebilir.¹

¹ İbradı’da 1889, 1904 ve 1908’de üç büyük yangın çıkmış, 1908’de çıkan yangında 1500 haneli olan İbradı’nın tamamı kül olmuştur (Gedik, 2008), Akseki’nin Geriş mahallesinde 1953 yılında çıkan yangında köyde bulunan evlerden sadece 13 tanesi kurtulmuş, 110 ev yanmıştır (Gönüllü, 2010). Büyükkalan’da ise 1933 yılında çıkan yangın nedeniyle evsiz kalan halk Türkiye’nin çeşitli yerlerine göç etmek zorunda kalmıştır (Alim ve Sağıröğlü, 2015). Akseki’de 1916’da çıkan yangında merkezin yarısı yanmış 127 ev, 1 cami, 2 meşid 5 misafirhane 1 debbağ yanmış ve 650 kişi evsiz kalmıştır (Bakırcılar ve Durgun, 2015). Ormana’da 1915’te köyün yarısı yanmış, Cevizli’de 1933’te yaklaşık 116 mesken zarar görmüş ve 470 kişi evsiz kamıştır.

Şekil 3. Yöreye özgü duvar tekniği.

Sarıhacılar-Akseki (29.09.2015).

Şekil 4. Yaklaşık olarak üç yüz yıldır içinde yaşamın devam ettiği bir ‘düğmeli ev’in görünümü.

Ormana-İbradı (11.10.2015).

“Düğmeli Evler” genellikle iki katlı olarak inşa edilmektedir. Yöre halkının geçim kaynağının tarım ve hayvancılığa dayalı olması nedeniyle, bu yapıların zemin katları ahır (ahırın alt katta olması ısınmada tasarruf sağlamak içindir), samanlık ve kiler gibi yardımcı mekanlar olarak kullanılmaktadır. Üst katlar, yaşama mekânlarını oluşturan salon, oda ve köşklere içermektedir. Odalar; dolap/yüklük,

“musandıra” (dolapların üstü), gulsühane, raflar ve ocağın bulunduğu bir insanın veya bir ailenin günlük yaşamında gerekli duyduğu her şeyi karşılayabileceği şekilde donatıya sahiptir. Bu nedenle orijinal örneklerde ayrı bir mutfak birimi inşa edilmemiştir. Yemek hazırlama ve pişirme eylemleri, her odanın bir ev gibi tasarlanmış olması nedeniyle, odalar içinde gerçekleştirilmiştir. Yıkılarak

temizlenmesi gereken mutfak gereçlerini yıkama ey-lemeleri ise yörede “ayazlık” olarak tabir edilen, bir nevi günümüzdeki balkonlar gibi işlevi olan birimde gerçekleştirilmiştir. Odalara göre şekil alan salonların planı ise genel olarak bazı farklılıklar olsa da havzanın genelinde iki tarafında odaların sıralı olduğu iç sofalı plan tipi ve sofanın bir tarafında odaların sıralı olduğu dış sofalı plan tipidir. Bu evlerin bazı ahşap kısımları doğal malzemenin tamamen el işçiliğiyle süslenmesiyle dekoratif özellik kazanmıştır (Şekil 5).

‘Düğmeli evler’in orijinal örneklerinde, duvarlara ek yaparak evi genişletmek, oda çıkarmak mümkün değildir. Çünkü duvarlarda bağlayıcı malzeme kullanılmadığından, inşa edildikten sonra herhangi bir değişiklik yapmak, yıkımına neden olabilecektir. Nitekim yörede yaşayanlar tarafından bu sorun, evlerin inşası sırasında çözülmüştür. Halk bu sorunu şu şekilde çözmüştür: Öncelikle kendi ekonomilerine ve ailelerinin kişi sayısına göre yeterli büyüklükte ve yeterli sayıda odalı evlerini inşa etmişlerdir. İnşa edilen bu evin, önce kendilerine yetecek kadar kısmına işlevsellik kazandırarak, yaşamlarını devam ettirmişlerdir. İlerleyen yıllarda ise ailenin genişlemesi ile yani, büyüyen, evlenme çağına gelen erkek evlatların da birlikte yaşama gereksinimi ile birden fazla ailenin aynı çatı altında yaşama devam etmesi söz konusu olmuştur. İşte bu süreçte evin inşası sırasında teçhiz edilmeyen odaları teçhiz etmişlerdir.

Bir diğer karakteristik özellik ise evlerin yaşam katının birçoğunda odalardan geçilen kilerlerin var olmasıdır. Çünkü yöre ekonomisinin geçim tipi olması, bu evlerin eklentilerinin olmamasında, kiler, depo ve samanlık gibi birimlerin hepsinin bir çatı altında toplanmasında etkili olmuştur (Şekil 6).

‘Düğmeli evler’in hemen hepsinde yaşam katlarında ahşap dikmeler ve payandalarla taşınan açık ve kapalı olmak üzere iki farklı çıkma modeli görülmektedir. Sofanın bir ucuna uygulanan kapalı çıkmalar yörede “şahnişin”, köşk (cumba) olarak adlandırılırken, evin dış cephesine uygulanan açık çıkmalar ise “ayazlık”(-balkon) olarak adlandırılır. “Ayazlık”, havzanın genelinde görülen ve tamamen ahşaptan yapılan bu çevreye özgü bir nevi balkon işlevi üstlenen ve ‘düğmeli evler’in karakteristik özelliklerinden olan işlevsel bir birimdir. “Ayazlık”ın bir kısmı açık balkon şeklinde olup, kadınların gündelik işlerini gördüğü, yazın evin en faal olduğu mekanıdır. Diğer kısmı ise mutfak-tuvalet-banyo gibi amaçlarla kullanılmaktadır (Şekil 7).

1960’lı yıllardan sonra yörenin ulaşım bağlantılarının gelişme göstermesiyle birlikte hazır çimentonun da

Şekil 5. Musandıranın tavan ile birlikte görünümü.

Ormana-İbradı (11.10.2015).

Şekil 6. Yaşam katında bulunan ve geçişi odadan sağlanan kilerin görünümü (teçhiz edilmeyen odalarda aynı görünüme sahiptirler).

Ormana-İbradı (11.10.2015).

Şekil 7. Bir ‘düğmeli ev’in açık ve kapalı çıkmaları ile birlikte mekân üzerindeki cephesel görünümü.

Sarıhacılar-Akseki (29.09.2015).

yöreye girişi yaygınlaşmıştır. Bu süreç geleneksel “düğmeli evler”in inşa sürecini de durdurmuştur. Ancak son yıllarda birkaç yerleşmede (Akseki ilçe merkezi, Sarıhacılar, Bucakalan ve Emiraşıklar mahalleleri; İbradı ilçe merkezi ve Ormana Mahallesi) bazı meraklı girişimciler tarafından bazı evler restore edilmiştir. Birkaç “düğmeli ev”de aslına uygun şekilde yeniden inşa edilerek, pansiyon, butik otel, müze, restoran, sanat evi, bilgi merkezi ve kültür merkezi olarak turizme kazandırılmıştır² (Şekil 8).

Ancak, günümüzde koruma altında olmayan evlerin hemen hepsi, ilk kullanıcıların yerini yeni kullanıcıların alması ve yörede yaşam koşullarının da değişmesi ile mimari ve fonksiyonel değişimlere uğramıştır. Koruma altında olmayan evlerin hemen hepsine ıslak hacimler yani wc, banyo, mutfak gibi suyun fazla kullanıldığı birimler ve balkonlar eklenmiştir. Hatta bazı evlerin zemin katları da yaşama mekanlarına dönüştürülmüştür (Şekil 9). Çoğu evler de yörenin göç vermesinden dolayı sadece yazlık kullanılan mekânlar haline dönüşmüştür.

DÜĞMELİ EVLERİN TURİZM İLE BAĞLANTILARI

“Düğmeli evler”in özgün örneklerinin günümüze ulaşmasında ve turizmde yer almasında en önemli etki havzanın ulaşım sistemlerinin değişmesine bağlı olarak gelişen göç olgusudur. Şöyle ki havzada tarihi ticaret yollarının önemini yitirmesi ve ekonomik koşulların artık halk için yetersiz hale gelmesi ile boşalma tehlikesi ile karşı karşıya kalan mahalleler olmuştur.³ Ancak her ne kadar göç bazı mahallelerin boşalmasına ve bu evlerin yok olmasına zemin hazırlasa da zamana direnen özgün örnekler, insan müdahalesi olmadığından kendi kendilerini koruyarak günümüze ulaşmayı başarmışlardır. 2000’li yıllara gelindiğinde de bu evlerin bir kültür mirası olduğunu fark eden bilinçli halkın değer bilirliliği sayesinde havzanın diğer doğal ve kültürel değerleriyle birlikte korunarak turizme kazandırılmıştır.

Günümüzde birçok mahallede turizme hizmet edecek potansiyelde olan “düğmeli evler” sadece dört mahallede turizme hizmet vermektedir (Ürünlü, Ormana mahalleleri-İbradı ve Sarıhacılar, Bucakalan mahalleleri-Akseki). Turizm potansiyeli olan yerleşmelerde ve turizme hizmet veren yerleşmelerde evlerin mimari ve estetik

Şekil 8. Aslına uygun olarak restore edilen butik otelin odasının görünümü.

Ormana-İbradı (06.10.2015).

Şekil 9. Zemin katı yaşama mekanına dönüştürülmüş bir evin görünümü.

Ormana-İbradı (11.10.2015).

açıdan özgün değerlerini koruyor olması, estetik ve sanat değerlerinin diğer yerleşmelere göre daha ihtişamlı olması en önemli etkilerdendir. Çünkü bu yerleşmelerin geneli tarihi kervan yollarının üzerinde yer almaları nedeniyle, tarihsel geçmişte ekonomileri diğer komşu alanlara göre daha hareketli olmuştur. Tarihsel, coğrafi ve kültürel koşullar, günümüzde turizme hizmet eden yerleşmelere “düğmeli evler” sayesinde turizm yoluyla yeni bir fonksiyon kazanmalarına katkıda bulunmuştur. Kuşkusuz bu başarıda yerel girişimcilerin de önemli rolü olmuştur.

SONUÇ YERİNE

Geleneksel kırsal meskenler, geçmişten günümüze değin sürekli değişimin olduğu süreçlerde bile kültür ve doğanın uyumlu birlikteliğiyle kendine özgü bir mimari biçim geliştiren, bu özelliğini uzun süre yaşatabilen ve geliştirebilen meskenlerdir. Ancak, Sanayi Devrimi

2 Cevizli-Süleymaniye mahalleleri (Akseki) ve Ürünlü-İbradı’da bazı tamir ve düzeltmelerle müze, pansiyon ve kültür evi olarak turizme kazandırılan bir kaç “düğmeli ev” vardır.

3 Havzada 18’i Akseki’ye bağlı, 1’i İbradı’ya bağlı olmak üzere toplam 19 yerleşmenin günümüz nüfusları 100 kişinin altındadır (TÜİK, ADNKS: 2017).

ile kırsal çevrelerde yer alan bu meskenlerin uyumlu birlikteliği; yaşanan teknolojik ve toplumsal gelişmeler, küreselleşme süreci vb. nedenlerle dünyanın geniş bir kesiminde bozularak zarara uğramıştır. Bu sürecin tersine çevrilmesinde ise kırsal mimariyi koruma düşüncesi ve girişimleri öncülük ederek, bu meskenlere kültür varlığı ve mirası statüsü verilmesini sağlamıştır. Böylece koruma ile kültür varlığı ve mirası statüsü kazanan bu meskenlere artan ilgi, zamanla bunların turizme kazandırılmalarına da olanak sunarak, alternatif turizm arayışlarında olan turistler için tercih edilen çevreler arasına dahil olmalarına neden olmuştur.

Akseki-İbradı Havzası'nda sınırlı bir çevrede yer alan ve kendine has mimari kimliğe sahip olan "düğmeli evler" in miras statüsü kazanması 1990'lı yıllardan sonra dünya genelinde olduğu gibi korunması ile mümkün olmuştur. Bu yıllardan sonra "düğmeli evler" gelişen koruma-kurtarma-yaşatma-tanıtma ve geleceğe taşıma gayretleri sonucunda, turizme konu olmuş ve geleneksel halk mimarisinin giderek silikleşmeye başladığı günümüzde, iyi korunmuş özgün örnekleriyle, bir yörenin mimari mirasını da sergilemeyi sürdürmeye devam etmiştir.

"Düğmeli evler" in sadece Toroslarda Akseki-İbradı yöresinde sınırlı bir dağılışı özelliği göstermesi bu geleneksel mesken örneğini oldukça ilgi çekici kılmaktadır⁴. Orman alt sınırındaki yerleşmelerde gözlenen bu mimari geleneğin günümüze değin ayakta kalabilmesinin en büyük nedeni yine yörenin coğrafi özelliklerinde saklıdır. Yörenin yüksek ve engebeli arazisi, ulaşım olanaklarını etkileyerek yörenin modern inşaat malzemeleri ve yapı teknikleriyle geç tanışmasına yol açmıştır. Doğal çevre koşulları yörede geleneklerin uzun yıllar boyunca korunmasına yardımcı olmuştur. Yöre insanı, çevre şartlarının etkisi altında gelişen kültürüyle yörenin sunduğu doğal kaynak ve malzemelerden seçimini yaparak, kendi ihtiyaçları için en iyi uyarlamayı yapmayı ve en iyi yararlanma yolunu keşfetmeyi bilmıştır. Neticede, doğal çevre koşulları ve yöre insanının, bu koşulların etkisi altında gelişen kültürüyle geliştirdiği bu geleneksel mimari, yine doğal çevre koşullarının muhafaza etme özelliğiyle uzun yıllar boyunca korunarak, günümüze dek bir miras değer olarak taşınabilmiştir.

4 Gündoğmuş ve Manavgat ilçelerinin araştırma sahasına komşu olan mahallelerinde de "düğmeli evler" e benzer mesken tipleri söz konusudur.

Coğrafi çevre şartları ile gelişen yöresel bir kültürün örtüştüğü çevrede özgün bir mimari form ve dağılışı özelliği gösteren "düğmeli evler", yöresel ekolojide uyumun başarılı bir örneğini oluşturarak, mimari teknikleriyle tarihsel açıdan Anadolu meskenleri medeniyetine de ışık tutmaktadır. Aynı zamanda "düğmeli evler", M.Ö.1. yüzyılda Romalı mimar, Vitruvius'un başarılı bir mimarlık için gerekli olanları sıraladığı "Utilitas, Firmitas, Venustas" (kullanışlılık, sağlamlık, güzellik) (Hasol, 2005: 323) ilkelerini de bütünüyle karşılamaktadır.

Küreselleşme ve modernleşme süreçleri bir yandan doğa ve kültürel çevreler üzerinde 'aynılaştırıcı' olumsuz etkiler oluştururken; bir yandan bu duruma karşı gelişen tepkilere bağlı olarak geleneksel miras değerlerin günümüzde daha iyi anlaşılmasına ve önem kazanmasına yol açmaktadır. Günümüzde küreselleşme ve modernizmin etkisiyle giderek aynı görünüm kazanarak çevrelere bir tepki olarak geleneksel-kültürel çevrelere karşı değerbilirliğin ve saygının arttığı bir döneme tanıklık edilmektedir. İnsan-kültür ve mekan etkileşimini en iyi şekilde yansıtan Anadolu'nun bu yerel-geleneksel-kültürel miras değeri de yakından tanınmayı ve geleceğe bir miras olarak bırakılmayı hak etmektedir (Manav ve Çalışkan, 2017: 235).

KAYNAKÇA

- ALİM, Hikmet; Sağıroğlu, Özlem (2015). Antalya İli Akseki İlçesi **İlvet Bölgesinde Sürdürülebilir Barınma İçin Konut Tasarım İlkelerinin Belirlenmesi**. 2nd International Sustainable Buildings Symposium (Ankara-Türkiye, 28-30 Mayıs 2015), 76-83. <http://www.isbs2015.gazi.edu.tr/belgeler/bildiriler/76-83.pdf> (Erişim Tarihi:12.03.2017).
- BAKIRÇILAR, N. Aışe; Durgun, Hatice (2015). Osmanlı Döneminde Akseki'ye Genel Bir Bakış. *Ben Akseki'yim*, (Haz. Attila Durak,

İstanbul: Akseki Eğitim Hayratı Derneği Yayınları.

EROL, Oğuz (1993). Türkiye'nin Doğal Yöre ve Çevreleri. *Ege Coğrafya Dergisi* (7), 13-41. İzmir.

GEDİK, Serkan (2008). *Geçmişten Geleceğe İbradı*. Antalya: İbradı Belediyesi Kültür Yayınları.

GÖNÜLLÜ, Ali Rıza (2010). *Cumhuriyet Döneminde Antalya:1923-1960*. İstanbul: Tarihçi Kitabevi.

HASOL, Doğan (2005). *Ansiklopedik Mimarlık Sözlüğü* (9. Baskı). İstanbul: Yem Yayın.

MANAV, Kamile; Çalışkan, Vedat (2017). Geleneksel Bir Mesken Tipinin Turizmde Çekicilik Potansiyelinin Araştırılması: "Düğmeli Evler" Antalya Örneği. *Doğu Coğrafya Dergisi*. 22(37), 215-240. Erzurum.

MANAV, Kamile (2018). Geleneksel Bir Mesken Tipinin Turizmde Çekicilik Potansiyelinin Araştırılması: Düğmeli Evler Örneği (Akseki Dağlık Çevresi/Antalya). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale.